

Handläggare:
Ulf Andersson-Greek

Fördjupad konsekvensanalys av coronautbrottets effekter för det regionala kulturlivet

Om detta dokument

Detta dokument är en uppdaterad och fördjupad sammanställning av kulturförvaltningens interna bedömning av det pågående coronautbrottets effekter för det regionala kulturlivet. Bedömningen är sammanställd den 4 april 2020, och är en fördjupning av det underlag som sammanställdes 20 mars. Bedömningen saknar också i stort underlag från länets 26 kommuners egen kulturverksamhet, vilket kulturförvaltningen så småningom avser att komplettera med.

Utöver enkäter till mottagare av kulturnämndens verksamhetsstöd och de centrumbildningar som finns i regionen samt förvaltningens egna bedömningar vilar detta dokument på underlag från de regionala och nationella konst- och kulturbranschernas intresseorganisationer samt även viss media.

Generella effekter för kulturlivet

Coronakrisen har en förlamande effekt på kulturlivet och de kreativa näringarna världen över. Bland annat de närapå globala reserestriktionerna omöjliggör det kulturella utbyte som är så vitalt inom kulturlivet. Men vi ser samtidigt fler och fler kreativa initiativ för att fortsätta skapa och förmedla kultur genom småskaliga fysiska residens (ibland i det egna hemmet) och digitala förmedlingar. Kulturformer som, såsom dataspel, redan idag är baserade på digital produktion, distribution och försäljning klarar sig bättre. Strömningsplattformar som Netflix, SVT Play och även scenkonstinstitutioners playtjänster vittnar om en ökad publik men kan drabbas inom kort av utmaningar med tillgång till planerade premiärer och annat nyproducerat innehåll.

Den svenska regeringens beslut att tills vidare förbjuda allmänna sammankomster och offentliga tillställningar med fler än 50 deltagare har – inte minst med sin starka normerande effekt – medfört en närmast total inbromsning av fysiska presentationer av och deltagande i aktiviteter inom konst och kultur på scener, biografier, muséer, bibliotek med mera. Även lite mer personellt omfattande kulturproduktion inom film, tv musik och teater möter stora utmaningar med anledning av förbudet men också då dessa branscher är beroende av många underleverantörer som ibland har tvingats stänga ner.

Både producenter och arrangörer ställs ofta inför svåra juridiska överväganden gällande möjlighet till hävning av avtal (force majeure), utbetalning av ersättningar till medverkande, betalning av hyra och normala krav för inhyra i egna lokaler. Medlemmar i Svensk scenkonst, fackförbund och andra intressesammanslutningar kan ofta erbjudas juridisk rådgivning. Kommuner har motsvarande möjlighet att vända sig till Sveriges kommuner och regioner (SKR).

Konstnärers villkor¹

Konstnärer världen över har, redan före coronakrisen, en utsatt ekonomisk situation. Coronakrisen drabbar också denna grupp särskilt hårt då de allra flesta konstnärer är beroende av kommersiella intäkter och offentliga uppdrag som i hög grad är avhängiga den publik exponering som i ett slag har upphört.

Medianvärdet för nettoinkomsten 2014 för konstnärgruppen var 217 800 kronor (motsvarande 16 000 kronor i månaden) att jämföra med hela befolkningen som var 290 100 kronor. Bilden kompliceras av att inkomstskillnaderna mellan olika konstnärsgupper och inte minst individer skiljer sig markant åt; 10 procent av konstnärerna hade en nettoinkomst som motsvarar 4 000 kronor eller mindre per månad. I konstnärgruppen var kvinnornas medianinkomst 85 procent av männens medianinkomst, vilket är något högre än för befolkningen i genomsnitt. Inkomstutvecklingen de senaste tio åren har generellt varit betydligt sämre för konstnärer än andra yrkesgrupper. Bildkonstnärer utgör den mest inkomstsvaga konstnärgruppen.

Stora delar av den kulturella sektorn har utvecklats till en så kallad gig-ekonomi baserad på korta uppdrag eller egen näringsverksamhet. 2014 hade drygt 60 procent av Sveriges konstnärer deklarerat näringsverksamhet i form av enskild näringsverksamhet (enskild firma), handelsbolag eller enmans-/fåmansaktiebolag. Utöver dessa tillkommer de konstnärer som är verksamma inom andra juridiska former som ideell eller ekonomisk förening, ofta inom de kollektiva konstområdena musik, teater och dans. Störst andel näringsidkare finns inom konstområdena bild och form (73 procent), film (66 procent) och ord (64 procent) och lägst andel återfanns bland musikalartister och dansare. Näringsverksamheten bland konstnärer har ökat rejält sedan 2004 och det är sannolikt att andelen blivit än större år 2020.

Merparten av de konstnärer som deklarerar för näringsverksamhet är också verksamma som löntagare, så kallade kombinatörer. Av konstnärerna är det 12 procent som enbart har inkomst av näringsverksamhet. Av konstnärerna tillhörde 2014 hela 23 procent kategorin kombinatörer, jämfört med endast 3 procent av hela befolkningen.

---

¹ Detta avsnitt baseras på Konstnärsnämndens rapport ”Konstnärernas demografi, inkomster och sociala villkor” från 2016, sin tur baserad på SCB-data från 2014. Rapporten omfattar uppgifter om 29 000 svenska konstnärer i åldrarna 20-66 år inom samtliga konstområden.

Trots konstnärernas generellt låga inkomster så var dessa inte mer beroende av de samlade samhällsliga stöd- och bidragssystemen än befolkningen i allmänhet 2014. Arbetsmarknadsstödet (A-kassa och ersättning för arbetsmarknadspolitiska utbildningar) till konstnärer minskade kraftigt från 30 till 12 procent mellan 2004-2014. Orsaken bedöms av Konstnärsnämnden inte bero på en förbättrad arbetsmarknad utan nya a-kasseregler.

Stockholmsregionens kulturliv

Stockholmsregions kulturliv präglas såväl av stor spets och bredd med betydande koncentration av verksamhet till Stockholms stad. Här finns en stor andel av de statliga kulturinstitutionerna liksom regionala och kommunala institutioner med både nationell och internationell dragningskraft. Här bor och verkar drygt hälften av landets konstnärer och andra sysselsatta inom de kulturella och kreativa näringar som år 2016 sysselsatte 84 000 personer och stod för hela 6 procent av regionalbruttoprodukten². Här finns även ett brett kulturellt civilsamhälle som har en särskild betydelse för regionens socioekonomiskt svagare områden och glesare delar.

Kulturförvaltningen står fast vid den försiktiga uppskattningen att så mycket som 25-50 procent av det regionala kulturlivets publika intäkter för 2020 kan gå förlorade med anledning av coronabrottet. Dock befinner sig redan nu många kulturskapare och arrangörer i den akuta sitsen att samtliga jobb och arrangemang har ställts in eller skjutits fram för de närmaste månaderna. Det är i skrivande stund också mycket oklart hur de statligt beslutet kultur- och arbetsmarknadspolitiska insatser kommer att komma olika delar av det regionala kulturlivet och dess många mindre aktörer och enskilda utövare till del.

Regionala enkäter

Effekter för mottagare av kulturnämndens verksamhetsstöd

Kulturförvaltningen har i dagarna genomfört en enkät riktad till mottagare av nämndens verksamhetsstöd, det vill säga regionala kulturaktörer av mer etablerad och stabil karaktär inklusive ett flertal distriktsorganisationer. Ett femtiotal aktörer, lite drygt hälften, inom samtliga konst- och kulturområden har besvarat enkäten.

De svarande vittnar om en mycket pressad situation ekonomiskt, socialt och kreativt för den egna organisationen. De flesta svarande har försökt uppskatta de ekonomiska effekterna för våren med stöd av tidigare års omsättning för motsvarande period och/eller avbokade evenemang och beräknade intäkter från dessa. Det är betydande siffror men många av aktörerna tror sig ändå kunna klara denna prövning på kort sikt. De mer långsiktiga effekterna sägs

---

² Jfr rapporten "Stockholms kreativa ekonomi", Volante research på uppdrag av kulturförvaltningen, Stockholms läns landsting, 2016.

vara svårare att beräkna; dels med anledning av hur länge nuvarande restriktioner kring smittspridningen ska gälla, att i princip all försäljning till framtida arrangemang ligger nere, dels då det är svårt att sja om hur mycket aktörerna kan lyckas ta igen när väl verksamheten kan komma igång igen. Oavsett intresse från publik och arrangörer kan ju exempelvis en föreställning inte spelas hur många gånger som helst under en vecka. Alla svarande, stora som små, vittnar därför om en stor oro för överlevnaden för den egna organisationen på lite sikt även om publik och deltagare skulle återvända redan till sommaren. Ett fåtal kulturinstitutioner, såsom till exempel konsthallar, håller fortfarande öppet men har tappat nästan alla besökare.

I princip alla tidigare bokade föreställningar och uppdrag som omfattar publik, deltagare vid kurser eller nya beställningar av verk har ställts in eller flyttats fram till sommar och höst där så har varit möjligt. Lite större aktörer som uppstår anställd personal är upptagna med att hantera distansarbetande personal, permitteringar, varsel och krisplanering för bemanningen inför sommar och höst. Aktörer som uppstår egna lokaler och/eller hyror har utmaningar med att hantera den egna hyran visavi värdar och ibland även att själv agera värd för inhyrningar där hyrestagare ställer in sina aktiviteter och hyresintäkter därmed uteblir. Vissa aktörer har även redan sagt upp kontors- och förrådslokaler för att få ner sina kostnader. Producerande konstnärsgreper och institutioner har också utmaningar med att hantera kontakter med arrangörer och medverkande, flytta fram evenemang och hantera repetitioner i förhållande till tidigare pågående föreställningar och/eller inställda eller framskjutna premiärer.

Av underlagen framgår också hur svenska och internationella mässor och festivaler ställs med brända möjligheter till marknadsföring och försäljning som effekt. Bild- och formkonstnärer, inte minst konsthantverkare, drabbas av utebliven kommersiell försäljning och att nya gestaltungsoppdrag och inköp av lös konst ställs in och skjuts på framtiden. Folkoperan vittnar om att man haft ren tur då man för närvarande genomför en planerad renovering av sina lokaler och därmed inte drabbas akut av uteblivna publikintäkter.

Vissa aktörer och arrangörer som uppstår egna lokaler är också beroende av inhyrningar och brottas med hur man kan hantera avbokade evenemang och inhyrningar med anledning av force majeure. Producenter och arrangörer sjar dessutom om att man kommer att behöva göra framtida produktioner och utställningar billigare samt satsa på mer "säkra kort" när väl publiken söker sig tillbaka igen och att detta då kan drabba mindre och smalare aktörer och uttryck.

Aktörer som omfattar en äldre målgrupp, såsom Stockholms läns hembygdsförbund men också Konstnärernas kollektivverkstad (KKV), ser också tydliga effekter av att deras äldre medlemmar och deltagare distanserar sig socialt. Hembygdsförbundet ser en fara i att lokala hembygdsföreningar och -gårdar kan tvingas lägga ner då dessa sällan har någon buffert.

Många aktörer beskriver hur man på alternativa sätt försöker planera och genomföra sina verksamheter. Till exempel genomför musiker, teatrar och en

konsthall livesända presentationer och pedagogiska verksamheter, andra gör försök med digitala ”besök” på skolor och förskolor och deltagaraktiviteter och kurser via digitala mötesverktyg. Dock menar man att intresset och framförallt betalningsviljan för dessa alternativ hittills är mycket begränsade. Verksamheter med äldre målgrupper menar också att den digitala mognaden bland deltagarna kan vara är låg. Mångkulturellt centrum meddelar att man utreder möjligheter till utomhusutställningar.

På frågan om vad Region Stockholm och andra aktörer kan göra framförs olika förslag enligt nedan:

- Tillämpa flexibla villkor för stödgivning, genomförande av understödda verksamheter och projekt liksom redovisning av desamma (det vill säga åtgärder som kulturnämnden redan har antagit)
- Anslå krismedel för extra kulturstöd som kan kompensera för kulturaktörernas intäktsbortfall och fortsatt fasta kostnader
- Stöd främjande av digitala lösningar i syfte att mindre och medelstora aktörer ska nå ut till sin publik
- Stöd kompetensutvecklingsinsatser i en tid där många kulturutövare och deltagare befinner sig i karantän
- Stöd till kulturella projekt som på olika sätt tar sig an och dokumenterar coronakrisen i regionen
- Möjliggör för hyresnedsättningar för lokalbärande aktörer (det vill säga i första hand att regionen ska verka gentemot länets kommuner att tillämpa detta)
- Hedra ingångna avtal med arrangörer och kulturskapare så att ersättningar betalas ut även vid inställda evenemang och uppdrag (här vill man även se att regionen verkar för att kommunerna gör detsamma, till exempel avseende Skapande skola-verksamhet)

Effekter för regionala centrubildningar

En enkät har även genomförts visavi de 12 regionala centrubildningarna som företräder flera tusen yrkesverksamma kulturutövare och ibland även konstnärsgupper i länet. Åtta av centrubildningarna har besvarat enkäten.³ Centrubildningarnas huvudsakliga verksamhet är av arbetsmarknadsinriktad karaktär där man bland annat verkar för att marknadsföra och förmedla uppdrag till medlemmarna, bistå med kompetensutveckling och i övrigt företräda sitt konstområde gentemot myndigheter och i olika nätverk.

Samtliga svarande centrubildningar har genomfört egna enkäter alternativt bidragit till enkäter på nationell nivå. De flesta har också försökt fånga in den ekonomiska bilden och vittnar om mycket stora förluster av inkomster för medlemmarna med anledning av inställda eller framskjutna evenemang och

---

³ Följande regionala centrubildningar har besvarat kulturförvaltningens enkät: Centrum för fotografi, Danscentrum Stockholm, Filmcentrum, Illustratörcentrum, Konsthantverkcentrum, Konstnärscentrum öst, Musikcentrum öst och Teatercentrum östra.

uppdrag. Fotografer och illustratörer har i viss mån kunnat behålla och genomföra uppdrag även om de känner av att uppdragsgivare inom press och annan media upplever en tydlig nedgång i annonsintäkter. Samtliga konstformer har tappat viktiga Skapande skola- och andra offentliga uppdrag. Konsthantverkscentrum vittar om en stor nedgång i den livsviktiga kommersiella försäljningen bland medlemmarna. Utöver stor oro för medlemmarnas enskilda ekonomiska och sociala situationer lyfter flera centrumbildningar också en oro för att själva infrastrukturen för konstnärlig verksamhet nu hotas att slås sönder. Kommer regionens scener, klubbar och gallerier att överleva för att kunna förmedla och presentera deras medlemmar när krisen är över?

Enkäten ger en tydlig signal om att centrumbildningarna och deras medlemmar arbetar febrilt med att hitta kreativa lösningar på att fortsätta bedriva verksamhet. Musikcentrum Öst erbjuder kompetensutvecklingsseminarier via digitala mötesverktyg och att ta fram koncept för att genomföra skoluppdrag (främst konserter) utomhus. Konsthantverkscentrum försöker stötta sina medlemmar i att hitta vägar till kunder via e-handel. Filmcentrum försöker förmedla mediepedagogik till länets skolor via digitala lösningar. Danscentrum Stockholm planerar att sänka eller helt slopa kostnaden för dansare att delta i daglig träning i de egna lokalerna. Teatercentrum öst försöker hitta partners för att livesända sina medlemmars föreställningar till skolor och andra arrangörer. Samtliga centrumbildningar ger också stöd till sina medlemmar i fråga om att bevaka utvecklingen med fokus på de utlysta statliga arbetsmarknadsåtgärderna.

På frågan om vad Region Stockholm och andra aktörer kan göra framförs olika förslag enligt nedan:

- Ökat generellt stöd till centrumbildningarna som främjande aktörer inom sina konstområden
- Stöd till kompetensutvecklingsinsatser inom digital kommunikation
- Stöd till digital distansundervisning för kulturpedagogisk verksamhet gentemot länets för-, grund- och gymnasieskolor och andra forum
- Stöd till ökade personella resurser för juridisk och annan konsultation
- Stöd till Stockholm Craft Week 2020; större mässa för konsthantverk
- Stödja kommuner i att redan nu boka kulturprogram av medlemmarna inför hösten
- Fortsatt dialog med centrumbildningarna kring eventuella framtida krisåtgärder som kulturnämnden planerar

Region Stockholms åtgärder hittills

Kulturnämnden

Kulturnämnden och -förvaltningen har per dags dato genomfört och planerar följande åtgärder för att bemöta coronakrisen.

Förslag till kulturnämnden den 15 april:

- Beredning av förslag till extra utlysning av kulturstöd om 6,4 miljoner. Stödet syftar till att kunna kompensera sökanden för intäktsbortfall och/eller kostnader förknippade med förändring av verksamhet.
- Beredning av förslag att tidigarelägga inköp av lös konst till ett värde av ca 6 miljoner kronor när så är möjligt.

Övrigt

- 700 000 extra fördelas till filmproduktion (kort- och dokumentärfilm) inom ramen för Film Stockholms verksamhet
- Beslut att inga aktörer behöver betala tillbaka utbetalda stöd med anledning av inställd verksamhet, dialog med ansvarig handläggare betonas. Förvaltningen ska även inta en generös hållning till möjligheten för aktörer att skjuta fram verksamhet eller projekt samt redovisningar av desamma.
- Pågående ansökningsomgång gällande kulturnämndens projektstöd, den andra omgången för 2020, bereds för att fördelas enligt plan
- Fortsatt utbetalning av arvoden till medverkande i det beställningsbara utbudet vid inbokade program som inte kan genomföras. Beslutet gäller för närvarande till och med 30 april.
- En första översiktlig konsekvensanalys av situationen för det regionala kulturlivet har lämnats till kulturnämnden den 20 mars. Även en rapport om konsekvenser för folkbildningens aktörer, föreningslivet och idrotten har tagits fram. Dessa har också delats med kommunernas kultur- och fritidschefer (eller motsvarande).
- Förvaltningen har löpande dialog med Stockholms stad och statliga kulturmyndigheter med särskilt fokus på att bevaka hur förordningen för regeringens krispaket om 1 miljard kronor till kulturen och idrotten kommer att utformas.
- Löpande dialog med andra regioner, främst VGR och Region Skåne på förvaltningschefsnivå.
- Enkäter har skickats till alla distriktsorganisationer med stöd av kulturnämnden (ungdoms- och pensionärsorganisationer) i syfte att inhämta kunskap om påverkan på deras verksamhet
- Erbjudande om att ekonomiskt bistå Länsbildningsförbundet, Stockholmsidrotten och Ideell kulturallians i de rapporter de just nu arbetar med
- Förberedande arbete av enkät till länets 26 kommuner gällande konsekvenser för det lokala kultur- och fritidslivet
- Förvaltningen har sammanställt en FAQ om nämndens stödgivning som uppdateras löpande på kultur.sll.se
- I övrigt förs väldigt mycket dialog med enskilda aktörer
- Kulturnämndens ordförande, Cecilia Elving (L), har skickat två skrivelser till kulturministern tillsammans med sina motsvarigheter i Region Skåne och Västra Götalandsregionen. I en gemensam debattartikel i Dagens Samhälle (23/3) lyfte dessa även frågan om ytterligare medel till kultursektorn utöver de 500 miljonerna som aviserats.

Kulturförvaltningen uppdaterar sin information om läget och eventuella tillkommande åtgärder på <https://kultur.sll.se/>.

Tillväxt- och regionplanenämnden

Tillväxt- och regionplaneförvaltningen följer noggrant utvecklingen och uppdaterar information om läget för det regionala näringslivet på webbsidan <https://www.sll.se/stodforetagcorona>. Förvaltningen informerar om att 26 862 personer i det tjänstesektorsbaserade Stockholms län har varslats sedan den 1 mars (totalt cirka 50 000 i landet som helhet). Många av dem som blivit korttidspermitterade riskerar även att inte ha något jobb att komma tillbaka till och dessa ingår inte i arbetslöshetsstatistiken. 239 konkurser för aktiebolag rapporterades mellan 1 mars-7 april i Stockholmsregionen och betydligt fler är att vänta. Konkurserna sker främst inom restaurang, byggande av bostadshus och andra byggnader samt konsulttjänster.

Följande åtgärder är igång inom nämnden och förvaltningen per dags dato:

- *Hållbarhets- och skärgårdsanslaget*
3 000 000 kronor reserveras ur det regionala hållbarhets- och skärgårdsanslaget för stöd till besöksnäringen och närliggande sektorer i Stockholms län. Medlen ska användas för att dämpa de negativa effekter som ses i spåren av den pandemi som utlösts av coronaviruset.
- *Anslag 1:1 Regionala tillväxtåtgärder*
Almi Företagspartner Stockholm Sörmland AB:s ansökan om stöd för projektet Förstärkning Almi Stockholm Sörmland med anledning av Coronapandemins effekter, beviljas. Stödet uppgår till 50 procent av total finansiering, dock med högst 2 000 000 kr.
- *Användning av EU strukturfonder*
EU-kommissionen har föreslagit att medlemsstaterna får använda strukturfondsmedel som inte har prioriterats ännu inom de olika programmen för särskilda ”Corona-åtgärder”. Omprioritering av strukturfondsmedel, extra sammanträde med beslut om medel den 9 april.
- *Brev till regeringen*
Region Stockholm har framfört behov till regeringen om utökade medel för regionala tillväxtåtgärder som stöd för näringslivet i Stockholmsregionen.
- *Regional samverkan*
Samverkan pågår i befintliga regionala samverkansstrukturer och Region Stockholm medverkar i en särskilt tillsatt regional samverkansgrupp tillsammans med Länsstyrelsen och Stockholm Business Region.
- Löpande dialoger med utsatta branscher, företags- och innovationsfrämjande aktörer i Stockholmsregionen liksom med SKR, Näringsdepartementet, Tillväxtverket samt övriga regioner.

Nämndens ordförande, Gustav Hemming (C), har tillsammans med kultur- och kreativ näringslivet genomfört dialogmöte med utvalda aktörer inom kulturella och kreativa näringar den 27 mars.⁴ Flera av aktörerna meddelar att de har genomfört egna enkäter och liknande för att skapa sig en bild av konsekvenserna i den egna branschen. Samtliga, med visst undantag för dataspelsbranschen, vittnar om stora omedelbara ekonomiska och kreativa effekter. Även de icke sceniska konstformerna lider svårt när till exempel konstgallerier, modemässor och filmfestivaler ställer in, då dessa utgör bärande skylt- och försäljningsfönster för branscherna. Den växande e-handeln kompenserar heller inte tillnärmelsevis för utebliven butiksförsäljning men aktörer med egna muskler utvecklar snabbt sina digitala möjligheter i krisen.

Aktörerna välkomnar de statliga krisåtgärderna och stödpaketet men vittnar om att de olika branscherna och deras aktörer har mycket skilda möjligheter att ta del av åtgärderna. Många säger sig inte vara behjälpta av lån eller andra likviditetsfrämjande insatser utan behöver kompensation för uteblivna inkomster. Fler av aktörerna vädjar till regioner, kommuner och andra offentliga aktörer att bland annat hedra ingångna avtal och utbetala ersättningar till arrangörer och medverkande även vid inställda aktiviteter, slopa återbetalningskrav av stöd till verksamhet som tvingas ställa in, tidigarelägga och fortsätta löpa in och investera i konst och kultur, lätta på hyror för kultur- och föreningslokaler samt ta fram krispaket med nya medel till kulturlivet.

Tillväxt- och regionplaneförvaltningen tillsammans med kulturförvaltningen samråder nu om fortsatta aktiviteter och åtgärder riktade mot KKN-näringarna.

Stockholms stads åtgärder på kulturområdet

Stockholms stads kulturborgarråd har aviserat ett särskilt stödpaket till kulturlivet omfattande 20 miljoner kronor med fokus på redan etablerade stödmottagare och verksamheter för barn och unga samt av infrastrukturbärande karaktär. Beslut fattas formellt i kulturnämnden den 21 april.

Kulturförvaltningen i staden bedriver även en aktiv krislotsning av kulturaktörer, genom att bland annat verka för hyresbefrielse eller -lättnader för dessa hos berörda hyresvärdar. Även den så kallade Kulanpremien för kulturaktiviteter i skolan fortsätter att betalas ut till förskolor eller skolor även om dessa avbokar aktiviteten.

Regeringsbeslut med relevans för kulturområdet

Regeringen har i snabb takt beslutat om en rad arbetsmarknadspolitiska åtgärder för att bemöta coronakrisen. Dessa listas och förklaras kort nedan. Det är

---

⁴ Följande aktörer deltog i dialogmötet: Konstnärernas kollektivverkstad i Stockholm, KLYS, Film Capital Stockholm, föreningen Dataspelsbranschen, centrubildningen Musikcentrum Öst, Cirkus Cirkör, Stockholms konserthusstiftelse, Stockholm Fashion District, Ideell kulturallians, Svenska galleriförbundet, Folkets hus och parker, Konstnärernas Riksorganisation i Stockholms län.

dock svårt att i dagsläget göra en bedömning av i vilken utsträckning kulturaktörer och enskilda utövare kan komma att åtnjuta insatserna.

Förenklade regler för a-kassan

Inskrivningarna vid Arbetsförmedlingen har ökat rejält, inte minst för området kultur och media. Regeringen har beslutat att medlemsvillkoren i a-kassan har lättats så att endast tre månaders medlemskap (tidigare 12 månader) krävs för ersättning ur arbetslöshetsförsäkringen. Även det så kallade arbetsvillkoret har lättats så att det räcker att ha arbetat färre timmar än tidigare under sex månader, vilket gör det lättare för tim- och deltidsanställda att få ersättning. Det så kallade grundbeloppet höjs också tillfälligt från 365 kronor till 510 kronor per dag. Även den inkomstbaserade ersättningen höjs från max 910 kronor till 1200 kronor per dag de första 100 ersättningsdagarna. Karensvillkoret om sex dagar har tillfälligt slopats vilket gör att ersättning kan erhållas från första dagen av arbetslöshet.

Även enskilda näringsidkare har tillfälligt fått det enklare att erhålla a-kassa utan att helt behöva upphöra med sin enskilda firma, utan kan nu låta företaget vila under 2020 utan att det påverkar den så kallade femårsregeln. KLYS gör dock bedömningen att även denna lättnad i A-kassan kan vara svår enskilda näringsidkare inom kulturlivet att ta del av då man har svårt att helt låta sin firma vila. Bland annat har tidigare ställts krav från Arbetsförmedlingen på att företagets hemsida ska släckas ner vilket normalt är den främsta kommunikationskanal kulturutövaren har.

Korttidsarbete

Från och med 7 april har Tillväxtverket öppnat för ansökningar om statligt stöd till korttidsarbete (tidigare benämnt korttidspermitteringar). Stödet kan tillämpas retroaktivt från 16 mars. Stödet ger arbetsgivare som bedriver möjlighet att minska anställdas arbetstid och få stöd från staten att täcka stora delar av kostnaden samtidigt som den anställda behåller nästan hela lönen.

Denna möjlighet gäller dock ej ensamföretagare som bedriver sin verksamhet i enskild firma såsom är vanligt inom kultursektorn, heller ej offentliga verksamheter om dessa inte specifikt bedriver näringsverksamhet.

Slopad karensdag och statlig ersättning för sjuklön

Regeringen har även fattat beslut om tillfälligt slopad karensdag vid sjukdom, gäller både för anställda, egenföretagare, arbetslösa och föräldralediga. Staten står även för alla arbetsgivares sjuklöner under april-maj.

Tillfälligt sänkta socialavgifter och anstånd med skatter

Regeringen har fattat beslut om att sänka arbetsgivaravgifterna perioden mars-juni 2020 för upp till 30 anställda och en lönesumma om 25 000 kronor samt även egenavgifterna för enskilda näringsidkare. För de senare gäller att endast ålderspensionsavgiften behöver inbetalas. Regeringen har även beviljat anstånd med inbetalning av moms och andra skatter för företagare.

Tillfälliga rabatter för fasta hyreskostnader i utsatta branscher

Regeringen har även aviserat möjlighet till kompensation för hyresvärdar som sänker hyran för utsatta branscher inom hotell och restaurang, handel med flera. Insatsen går ut på att staten tar högst 50 procent av en avtalad hyresnedsättning på upp till 50 procent av en fast hyra (det vill säga max 25 procent av den ursprungliga fasta hyran). Det råder dock ännu osäkerhet exakt vilka branscher som ska omfattas av åtgärden och om kulturnäringarna kan få ta del av stödet. Besked förväntas komma senast i mitten av april.

Andra regioner

Andra regionala kulturförvaltningar (eller motsvarande) vittnar i en enkät nyligen genomförd av KLYS att kulturverksamheten i hela landet har drabbats hårt. De flesta regioner driver egna kulturinstitutioner såsom länsteatrar, -muséer och andra publika mötesplatser, vilket har tagit tid och kraft att ställa om och också resulterar i ett märkbart eget inkomstbortfall. Flera av förvaltningarna meddelar att de genomför regionala konsekvensanalyser och förbereder olika former av regionala krispaket, ibland i samverkan med närliggande förvaltningar eller större kommuner i regionen, riktade mot aktörer inom de kulturella och kreativa näringar eller småföretagare mer generellt. Många ställer även om sina kulturstöd till att bli mer flexibla och generösa vad gäller möjlighet till uppskov för genomförande och redovisning, möjlighet att behålla medel för inställda aktiviteter samt tidigarelagda stödombgångar.

De flesta regioner vittnar även om att man har en nära dialog med länets kommuner och att kulturlivet – både egna och externa verksamheter – uppvisar en kreativitet i att hantera situationen med digitala utsändningar från lite större kulturinstitutioner, kommer överens om hantering av utbetalda stöd till inställda aktiviteter, förlängda tider för genomförande och redovisning av understödda projekt med mera.

Västra Götaland

Kulturnämnden i Västra Götalandsregionen beslutade den 2 april att omfördela 10 miljoner kronor inom ram för stödåtgärder till kulturlivet. Sju av dessa miljoner kommer att hämtas från utvecklingsprojekt och strategimedel. Beslut om hur pengarna ska fördelas fattas av nämnden den 14 april.

Även Regionutvecklingsnämnden har beslutat om ett extra anslag om 10 miljoner kronor till Almi Väst samt extra 4 miljoner kronor (totalt 8 miljoner kronor) till en extra utlysning riktad till kulturella och kreativa näringar. Företagscheckar som vanligtvis kan sökas för tillväxt- och utvecklingsinsatser, kommer att riktas till särskilda insatser för att möta den nya ekonomiska verkligheten.

Skåne

Kulturnämnden har just fördelat ordinarie projektbidrag omfattande 5,2 miljoner kronor till konst och kultur. Arbetet med framtagande av ny regional kulturplan för 2021-2024 fortsätter också som planerat.

Kulturrådet och Konstnärsnämnden

Dessa två kulturmyndigheter, sannolikt även Författarförbundet och Svenska Filminstitutet, inväntar nu en ny förordning från regeringen gällande hur det nationella krispaketet för kultur om 500 miljoner kronor ska utverkas. Förordningen väntas komma inom kort. Förordningen kommer bland annat att ge besked om huruvida de särskilda medlen också ska kunna omfatta aktörer som inte redan idag uppbär stöd från myndigheterna, till exempel privatteatrar. Kulturrådets nya generaldirektör Kajsa Ravin har meddelat att det finns en stor utmaning i att "vara snabb men rättssäker" gällande hur pengarna kommer att fördelas.

I övrigt meddelar Kulturrådet att satsningen på Stärkta bibliotek gentemot kommunerna nu görs flexibel och eventuellt sker en extra utlysning av medel efter sommaren vid behov. Även Skapande skola-medlen görs mer flexibla genom att verksamhet kan genomföras under en längre tidsperiod och myndigheten kommer inte återkräva utbetalda medel på grund av utebliven verksamhet. Ravin uppmanar kommuner att hålla ingångna avtal med medverkande kulturutövare. Även för användandet av kulturskolebidraget förlängs period för användande till och med 2021.

Sveriges kommuner och regioner (SKR)

SKR förbereder just nu en FAQ riktad till sina medlemmar med ett juridiskt fokus kring hur berörda förbud, förordningar och riktlinjer kan tillämpas för att på bästa sätt rida ut coronakrisen inom kultur- och fritidsområdet.

Uppdaterad information från SKR på området återfinns på <https://skr.se/skola-kulturfritid/kulturfritid.86.html>.

Andra initiativ

Över världen och Sverige pågår även ett otal olika ideella och privata initiativ för att bemöta krisen. Här listas ett par exempel för att ge ett exempel på bredden:

- Redan tidigare har Marginalen bank som första aktör lanserat ett så kallat kreatörslån efter europisk modell, riktat särskilt mot aktörer inom de kulturella och kreativa näringarna. I botten vilar en garanti från Europeiska investeringsbanken.
- Svensk Scenkonst har tecknat två tillfälliga avtal för digital spridning av teaterföreställningar med Teaterförbundet och Dramatikerförbundet.
- Spotifys globala satsning Covid-19 music relief har gått in med en donation till Svenska musikerförbundets svenska krisfond.
- Föreningen Svensk jazz har upprättat en egen tillfällig krisfond under mars-april i väntan på det statliga krispaketet.